Ürün Güvenliği ve Denetimi 2024/2 İthalat Denetim Rehberi

Karayolu Dışında Kullanılan Hareketli Makinaların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2024/2) İthalat Denetim Rehberi

T.C. TİCARET BAKANLIĞI ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KARAYOLU DIŞINDA KULLANILAN HAREKETLİ MAKİNALARIN İTHALAT DENETİMİ TEBLİĞİ (ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ: 2024/2)

İTHALAT DENETİM REHBERİ

UYGULAYACAK KURULUŞ

Türk Standardları Enstitüsü

BÖLÜM I

1. KAPSAM ve YASAL DAYANAK

Bu Rehber, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 455 inci maddesine, 5/3/2020 tarihli ve 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanununa, 14/9/2022 tarihli ve 6038 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan Teknik Düzenlemeler Rejimi Kararına ve 16/8/2023 tarihli ve 32281 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Dış Ticarette Teknik Düzenlemeler Yönetmeliğine istinaden Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan ve yürütülen Karayolu Dışında Kullanılan Hareketli Makinaların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2024/2) kapsamında yer alan ürünlerin ithalat denetim ön izni, fiili denetimlerinin yapılması ve sonuçlandırılmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesine yöneliktir.

Denetim rehberlerinde yer almayan hususlarla ilgili olarak, firma başvuruları neticesinde verilen talimatlar aksi belirtilmediği sürece münferit olmayıp aynı durumdaki diğer firmalar için de geçerlidir.

Rehber'de yer alan tanım, esas ve düzenlemeler Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler ile ilgili mevzuat kapsamı dışında anlanamaz ve yorumlanamaz.

BÖLÜM II

1.İTHALAT DENETİM BAŞVURULARI

1.1 .İthalatçı Firmanın İthalat Denetim Ön İzin Başvurusu

1.1.1 . Ticaret Müşaviri/Ataşesi Onayı

Ön izin başvurusu yapmadan önce Tebliğ Ek 3'ünde belirtilen ithal edilmek istenen ürüne ait AB Uygunluk Beyanı ve Tip Onay Belgesi (İlk ve son sayfaları) ürünün menşe ülkesinde yer alan Bakanlığımız misyonundan onaylatılması gerekmektedir. Belgeler elden ya da ithalatçı/imalatçı, distribütör KEP adresi üzerinden misyona gönderilebilir. Misyonun onayladığı evraklar veya onayladığına dair üst yazının talep edilmesi halinde firma tarafından denetim birimine sunulması gerekmektedir.

* Belgelerin, ithal edilmek istenen ürünlerin çıkış ülkesinde yerleşik dış temsilciliklerde onaylatılması gerekmektedir.

* Avrupa Birliği'nde üretilen ürünler için Müşavir/Ataşe Onayı aranmayacaktır.

*Serbest bölgelerde üretilen ürünler için onay Serbest Bölge Müdürlüğünce veya bağlı bulunduğu Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdür Yardımcılığı tarafından onaylanması gerekmektedir.

1.1.2 TAREKS Üzerinden Ön İzin Başvurusu

İthalat Denetim Ön İzni başvurusu, ithalatçı firmanın yetkilendirdiği kullanıcı tarafından Bakanlık internet sayfasındaki "E-İşlemler" kısmında yer alan "Dış Ticarette Risk Esaslı Kontrol Sistemi (TAREKS) Uygulaması" bölümü kullanılarak TAREKS üzerinden yapılır. Başvuru için, firma ekranında "Denetim Başvurusu" başlığı altındaki "Ön İzin" alt başlığından "Yeni Başvuru" kutucuğu altındaki "Ürün Grubu Bazında Başvuru" seçeneği ile birlikte alınmak istenen ön izin

belgesinin (İthalat Denetim Ön İzni) işaretlenmesi yeterlidir.

Yapılan incelemede ilgili teknik mevzuata aykırılık tespit edilmemesi durumunda, İthalat Denetim Ön İzni onaylanacaktır.

1.2 TAREKS Başvurusu

Ön izni uygun bulunan ürünlerin, ithalat denetim başvuruları Tebliğin ekinde yer alan “Denetime Tâbi Ürünler Listesi” kapsamında yer alan ürünler için, Gümrük Yönetmeliğinin 181 inci maddesinin 4’üncü fıkrası çerçevesinde gümrük beyannamesinin tescili öncesinde yapılır.

Başvuruda Tebliğ’in 6 ncı maddesinde yer alan düzenleme esastır. Buna göre, firma adına işlem yapmak üzere yetkilendirilen kullanıcı, Bakanlık internet sayfasının “E-İmza Uygulamaları” kısmında yer alan “E-İmza Uygulamalarına Giriş” bölümünü kullanarak TAREKS üzerinden ithal partisine ilişkin verileri girerek başvurusunu yapar. Başvuru üzerine, TAREKS tarafından firmaya, sadece ilgili denetim birimi nezdindeki işlemlerini takip edebilmesi amacıyla bir başvuru numarası verilir.

Devir işleminin Türkiye Gümrüklü sahasında gerçekleşmesi halinde, devirli işlemlerde ön izin devri de gerçekleştirilebilir. Bu durumda iki firma arasındaki devir sözleşmesi, devir faturası, Devir Evrakları vb., ön izin numarasının denetim birimine sunulması gerekmektedir. Aksi takdirde ön izin başvuru devralan firma tarafından yenilenmelidir.

1.3 Muafiyetler ve istisnalar

İthalat denetiminden muafiyet ve istisna tanınan başvuruların nitelikleri Tebliğ’in 7’nci maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre;

a. A.TR belgesine sahip,

b. Geri gelen eşya muhteviyatı,

c. 9/9/2009 tarihli ve 2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki 4458 sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkındaki Kararın beşinci kısmında belirtilen, ürünler fiili denetimden muaftır.

Ancak, Tebliğ’in 7’nci maddesinin son fıkrasına dayanarak, yapılacak değerlendirmede gerektiğinde yukarıda zikredilen “b ve c” bendindeki başvurular hariç diğer madde kapsamındaki başvurular fiili denetime yönlendirilebilir. Bu değerlendirmelerde, risk analizinin yanı sıra firmanın önceki başvurularında sunduğu belgeler üzerinde yapılan incelemenin sonuçları, ilgilisince düzenlenmemiş belge sunup sunmadığı ile iptal ve mükerrer başvuru yapıp yapmadığı gibi durumlar da dikkate alınır.

2. ÖN İZİN VE FİİLİ DENETİM SÜRECİ

2.1 Denetim İşlemleri

Ön izin sürecinde proforma fatura/fatura, Müşavir/Ataşe onaylı AB Uygunluk Beyanı ve Tip Onay Belgesi ve ithal edilmek istenen ürüne ait fotoğrafların (Her yönden ürün genel fotoğrafı, Ürün Plakası ve Tüm işaretleme bilgilerine (CE, Tip Onay, Uyarı İkaz vb.) ait fotoğraflar, ürün tahrik ünitesine ait fotoğraflar dahil) TAREKS’e yüklenmesi gerekmektedir. Fotoğraflarda - marka ve model vs.- değişiklik yapılamayacaktır. İlave Belgelerin yüklenmesi için 180 gün süre verilmektedir. Ön izin başvurularında sunulan fotoğraflardaki, uygunluk değerlendirmesine referans teşkil eden, marka/üretici, model/tip/seri numarası, Tip onay numarası vs. değişiklikler yapılamayacaktır. Denetim birimi tarafından ilgili partinin denetimi GTİP Karşılığı mevzuatlara istinaden belge ve ürün fotoğrafları üzerinden gerçekleştirilecektir. (Denetim biriminin ilave belge taleplerinin koşulları için 2.6 ncı maddesini inceleyiniz.)

İthalat denetim ön izni uygun olarak sonuçlanan ürünler için firma adına işlem yapmak üzere yetkilendirilen kullanıcının TAREKS üzerinden yapmış olduğu başvurunun fiili denetime yönlendirilmesi halinde denetim süreci başlar. Fiili denetim olarak adlandırılan ithalat denetim süreci, aşağıda belirtilen hususlardan birkaçını kapsayacak şekilde yapılır.

- TAREKS Başvuru Bilgilerinin Kontrolü
- Kapsam Kontrolü ve/veya Belge Kontrolü
- Fiziki Muayene
- Laboratuvar Testi

Öncelikle TAREKS ön izin ve başvuru bilgileri kontrol edilir. Bununla beraber, fiziki muayenede ürünlerin ön izinde bilgileri sunulan ve denetlenen ürünler olup olmadığının kontrolü sağlanır. Denetimler piyasaya arz edilmek istenen her bir model ürün için gerçekleştirilecektir.

2.2 İptal İşlemleri

İptal işlemi, mevcut başvurunun incelenmesi aşamasında tespit edilen maddi hata veya hataların düzeltilerek başvurunun tekrarlanabilmesine imkân sağlayan bir işlemdir.

İptal işlemlerinde izlenecek yöntem aşağıda belirtilmektedir:

- Ön izni olmayan başvurular denetmen tarafından iptal edilerek firma ön izne yönlendirilir.

- Denetlemesi devam eden başvuruların iptali ancak denetmen tarafından yapılabilecek olup, bu durumdaki başvuruların iptali için firmaların denetmen ile iletişime geçmesi gerekmektedir.

- Gümrük işlemleri tamamlanarak ithalatı gerçekleştirilmiş ürünlere ilişkin TAREKS başvurularının (bu durumda hâlihazırda yurt içi edilmiş ithalat partisine ilişkin yapılacak yeni TAREKS başvurusunun fiili denetime yönlendirilmesi ihtimali bulunduğundan) firmalarca iptal edilmesi mümkün değildir.

Başvuru bilgilerinden bir veya birkaçının sisteme yanlış veya eksik kaydedilmiş olması durumunda, kullanıcıya Denetmen tarafından konuyu açıklayan bir mesaj iletilir ve başvuruya dair denetim işlemi son aşamaya kadar yapılır. Denetim sonucunda, ürünlerin ithalat denetiminden geçemeyeceği anlaşıldığında başvuru “Red” ile diğer durumlarda firmanın yaptığı hatayı düzeltmesini teminen “İptal” ile sonuçlandırılır.

Denetim birimi tarafından denetime tabi tutulan ürünlere ilişkin başvuruların, denetim işleminin tamamlanmasını müteakip maddi hatalar nedeniyle iptal edilmesi neticesinde aynı partinin TAREKS tarafından tekrar fiili denetime yönlendirilmesi halinde, ikinci başvurunun iptal edilen başvurunun devamı olduğu dikkate alınarak denetimlerin ilk başvuruda ibraz edilen belgeler kapsamında sonuçlandırılması gerekmektedir.

2.3 Mükerrer Başvurular

Denetimi ret ile sonuçlandırılmış başvuru konusu ürünlerin ithal edilebilmesi için ya da denetimi devam eden bir başvuru/başvuru kalemi konusu ürünler için denetimden kaçınmak amacıyla TAREKS üzerinden yeni bir başvuru yapılması/kalem açılması mükerrer başvuru olarak tabir edilir. Bu durum risk analizinin etkin ve doğru çalışmasını engellemektedir.

Mükerrer başvuru yapılmasının önüne geçilmesini teminen, başvuruya ilişkin bilgilerde maddi hata yapıldığı tespit edilen denetim başvurularına yönelik uygulamanın;

- Söz konusu başvurunun iptalinin gerektiğinin anlaşılmasını müteakip (denetmen tarafından, firma başvurusu yoluyla veya gerekli hallerde kullanıcı ile görüş alışverişinde de bulunularak), firma/kullanıcının denetmen tarafından derhal e-posta ile bilgilendirilmesi ve iptal işleminin denetim sürecinin ardından gerçekleştirilmesi,

- Bahse konu e-posta mesajında ve kullanıcı ile irtibat kurulması halinde bu görüşmede, kullanıcıya iptal işleminin gerçekleştirildiği TAREKS'ten teyit edilmeden, iptal konusu ürünler için yeni bir başvuru yapılmaması aksi takdirde ithalatçı firmaya ve kullanıcıya müeyyide uygulanabileceği hususunun önemle hatırlatılması şeklinde yürütülmesi gerekmektedir.

Bu çerçevede, denetimi devam eden ürünler için mükerrer başvuru yapılması durumunda,

- Öncelikle firma/kullanıcının denetim birimine/denetmene "mükerrer başvuru öncesinde yapılmış yazılı bir iptal başvurusu" bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi,

gerekmektedir.

Denetimi ret ile sonuçlandırılmış ürünler için mükerrer başvuru yapılması durumunda ise konunun açıklamalarıyla birlikte Bakanlığımıza iletilmesi gerekmektedir.

2.4 Kapsam Kontrolü

Ön izinde öncelikle ürünün ilgili Yönetmeliklerin kapsamında olup olmadığı kontrol edilir ve kapsam dışı olduğu tespit edilen ürünlere ilişkin denetim ivedilikle sonuçlandırılır. Öte yandan, ön izni kapsam dışı değerlendirilmesine rağmen fiili denetime yönlendirilmesi halinde başvuru, "Kapsam Dışı: Denetleme Sonucu" ile başvuru tarihi göz önüne alınmaksızın, öncelikle ve süratle sonuçlandırılır. Kapsam dışında olan ürünlerin denetim işlemlerinin "Kapsam Dışı: Denetleme Sonucu" olarak sonuçlandırılabilmesi için, ürün üzerinde veya ambalajında yer alan bilgilerle

ürüne eşlik eden belgelerde yer alan bilgiler arasında herhangi bir biçimde illiyet bağı kurulması yeterli görülmektedir.

*8413.40.00.00.00 GTİP'li Beton Pompaları kendiliğinden tahrik gücü olmayan araç-üstü aksam olarak gelmesi halinde sadece Makina Emniyeti Yönetmeliği (2006/42/AT)'ne istinaden denetlenecektir.

2.5 Başvuru Belgelerinin Kontrolü Esnasında Tanınacak Ek Süreler

Ön izin onayı sürecinde ilave bilgi ve belge talep edilmesi halinde 1.1.2 nci maddedeki süre dikkate alınır.

TAREKS başvurusu sırasında sunulan bilgi ve belgeler ile üründe yapılan incelemeler sonucunda daha detaylı bir araştırma gereğinin ortaya çıkması, ithalatçının başvuru sırasında sunduğu belge ve bilgilerin ürüne ait olmaması durumunda (firmanın denetim birimlerini yanıltmak amacı taşımadığına kanaat getirilmesi halinde), ürüne ait belgelerin firma tarafından 120 günlük ek süre içerisinde tamamlanması istenilir. Verilen ek süre ile bu ek süre zarfında talep edilen belgelerin sunulmaması durumunda denetimin "red" ile sonuçlandırılacağına dair bir mesaj TSE tarafından kullanıcıya iletilir.

2.6 Uygunluk Beyanı ve Test raporlarına İlişkin Hususlar

- Ürünlerin ilgili Yönetmelikte belirtilen temel güvenlik şartlarını düzenleyen hükümleri bakımından ciddi risk ve tehlike oluşturduğu yönünde şüpheli özellikler göstermesi,

- AT Uygunluk Beyanında yer alan marka, model vb. gibi ürünü tanımlayan bilgilerin ürün ile uyumlu olmaması,

- AT Uygunluk beyanında atıf yapılan direktif ve/veya standartların güncellenmesi,

- AT Uygunluk Beyanında beyan edilen standartların ürünü karşılamadığı için değiştirilmesi,

- AT Uygunluk Beyanının, taşıma belgesinden (konşimento, CMR, Tır karnesi) sonraki bir tarihte düzenlendiğinin anlaşılması,

hallerinde test raporu istenir.

- Uygunluk beyanı ile test raporlarının taşıma belgesi (konşimento, CMR, Tır karnesi) tarihinden önce veya aynı gün düzenlenmiş olması esastır. Zira uygunluk beyanının ilgili test ve belgelendirme süreçlerine istinaden, ürünün piyasaya arz şartlarından biri ve üretim sürecinin bir parçası olarak üretici tarafından düzenlenmesi gerekmektedir.

- Denetim konusu ürüne ilişkin sunulan belgelerde atıfta bulunulan standartların güncel olması esastır. Ancak güncel olmaması durumunda; ürün eski standardın gereklerini karşılıyor ve eski standarda göre hazırlanmış test raporları ile bu durum teyit ediliyorsa, ayrıca herhangi bir parça/tasarım/bileşen değiştirilmeksizin, ürünün güncel standardın gereklerini de karşıladığı güncel test raporları yoluyla teyit ediliyorsa, taşıma belgesi (konşimento, CMR, Tır karnesi) tarihinden sonra düzenlenen güncel test raporları da kabul edilir. Ürünlerde herhangi bir parça/tasarım/bileşen değişikliği olmaması durumu sunulan raporlardan anlaşılamıyorsa ilk raporu düzenleyen test kuruluşu/onaylanmış kuruluş tarafından yazılı olarak teyit edilmelidir.

- Maddi hatalardan dolayı yeniden düzenlenmesi gereken AT uygunluk beyanlarının, yukarıda bahsi geçen şartları sağlamaları durumunda taşıma belgesinin (konşimento, CMR, TIR Karnesi) tarihinden daha sonra düzenlenmiş olsalar dahi kabul edilir.

- Sunulan belgelerde atıfta bulunulan standart/standartların güncel olması esastır. Ancak; belgedeki ilgili standardın güncel olmaması durumunda, öncelikle ürünün güncel olmayan standarda uygunluk göstermesi, revize kısma uygunluğun ise test raporunda yer almaması, bununla birlikte, standardın revize edilen kısmının denetim konusu ürüne uygulanabilir olmaması şartlarıyla; test raporunu düzenleyen kuruluşun “İthalat denetimlerine konu olan ürüne dair sunulan test raporunun güncel standartları içermemesi ve güncel standartlar ile mevcut test raporundaki standartların arasındaki farka ilişkin kriterlerin esas itibariyle ithal konusu ürüne uygulanabilir olmadığını tevsik etmesi istenir.”

- Bunun yazılı olarak tevsik edilmesi halinde denetim işlemi mevcut rapordaki revize edilmemiş standartlara göre tamamlanır.

- Bunun yazılı olarak tevsik edilmemesi halinde ithalatçının talebi üzerine konu TSE tarafından incelenir. İncelemenin sonucunda standartlar arasındaki farkın ürüne uygulanabilir olmadığının tevsiki halinde ithalat denetimi mevcut test raporları göz önünde tutulmak suretiyle tamamlanır.

İthalatçı tarafından sunulan AT uygunluk beyanı veya test raporunda beyan edilen standardın denetim başladıktan sonra değişmesi halinde ve değişen standardın ithalatçının lehine olması durumunda yeni standart dikkate alınabilir.

Gümrükler Genel Müdürlüğü İçin Tıklayınız.

Mevzuatlar İçin Tıklayınız.